

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Cdo/195/2021
Identifikačné číslo spisu:	4119201729
Dátum vydania rozhodnutia:	23.09.2021
Meno a priezvisko:	JUDr. Nora Halmová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2021:4119201729.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu V. V., bývajúceho v M.C. Y., Š. XXX/XX, zastúpeného JUDr. Pavlom Gráčíkom, advokátom so sídlom v Nitre, Farská 40, proti žalovanému K. Š. U.I., bývajúcemu v M. Y. Q. XXX/XXX, zastúpeného Advokátskou kanceláriou Gabriel Orlík, s.r.o., so sídlom v Topoľčiankach, Žitavanská 20, o ochranu osobnosti, vedenom na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 18 C 13/2019, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 3. februára 2021 sp. zn. 25 Co 121/2020, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovanému p r i z n á v a nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Žalobca sa žalobou z 12.12.2019 domáhal ochrany osobnosti na tom skutkovom základe, že 06. júna 2018 bol uverejnený na internetovom portáli www.facebook.com príspevok žalobcu, v rámci ktorého sa vyjadroval k viacerým skutočnostiam týkajúcich sa fungovania obce Tesárske Mlyňany. K príspevku žalobcu sa vyjadril žalovaný, ktorý o. i. uviedol, že "Zlikvidovalo sa množstvo nelegálnych skládok a zberný dvor bol naplánovaný po ukončení dlhodobej nájomnej zmluvy na pozemok, ešte v období, keď udavač ani netušil, že bude mať susedský spor", " Ja nie som žiadny fackovací panák a kľudne, ak to udavač berie ako pomstu si to môže prísť za mnou vyriešiť ako chlap". V rámci diskusie sa vyjadrili ďalší prispievatelia, Y. H., ktorý uviedol "Dávam za pravdu starostovi a ako sa má nazývať človek, ktorý v jednom kuse žaluje žalobaba ? udavač, bonzák je kopu názvov". R. L. sa vyjadril "zakomplexovaný debil V.". Vyjadrovali sa i ďalší, napr. H. U., T. H., C. R.. Dňa 07. júna 2018 bol uverejnený na internetovom portáli www.facebook.com príspevok žalobcu, v rámci ktorého sa vyjadroval k viacerým skutočnostiam týkajúcich sa fungovania obce Tesárske Mlyňany. V rámci reakcie na príspevok sa vyjadril aj žalovaný, ktorý sa vyjadril k fungovaniu obce, poplatkov za odpad, k zapisniciam a uviedol, že "To, že sa udaním zatiaľ stopol vývoz do kontajnerov". Zároveň uviedol, „ale nemienim okrádať svoju rodinu o čas s vypisovaním zákerného človeka, ktorý sa aktivuje, aby mi škodil“, „...občania, kt. chcú riešiť veci, ale to pán K. dobre vie...". V Protokole o kontrole Okresného úradu Zlaté Moravce, odbor starostlivosti o životné prostredie z 12. júna 2017, o. i. je uvedené, že žalovaný sa vyjadril „jedná sa o

osobu, ktorá je v obci známa ako chronický sťažovateľ a z počutia iných osôb má za to, že má záujem konať proti záujmom obce". Žalovaný v podaní zo 14. januára 2019 oznámil žalobcovi, že predmetom jeho príspevkov bolo zhodnotenie viacerých tém, prípadne slovných názorov, osôb žijúcich v Tesárskych Mlyňanoch. Ak sa ho niektorý z jeho príspevkov dotkol, tak sa ospravedlnil hlavne z dôvodu, že cieľom jeho príspevkov nebolo poškodiť žiadneho prispievateľa na uvedenom portály. Žalobca podanou žalobou žiadal, aby sa mu žalovaný písomne ospravedlnil, nakoľko informácie, ktoré boli uverejnené 06. júna 2018, 07. júna 2018, spolu s informáciou uvedenou v Protokole o kontrole z 12. júna 2017, že žalobca je udavač, chronický sťažovateľ nie sú pravdivé, podložené, urážajúce a nedôvodné zasahujú do práva na ochranu osobnosti. Zároveň sa domáhal zaplattenia sumy 2.000,- eur.

2. Okresný súd Nitra (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom z 06. augusta 2020 č. k. 18 C 13/2019 - 218 žalobu zamietol. Svoje rozhodnutie odôvodnil právne ustanoveniami § 11, § 13 ods. 1, 2, 3 Občianskeho zákonníka a vecne tým, že prvotne riešil pasívnu legitimitáciu žalovaného. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že žalovaný sa v komunikácii na sociálnej sieti nevyjadroval v pozícii verejného činiteľa - starostu obce, ale ako fyzická osoba. Preto mal za to, že žalovaný bol pasívne legitimovaný v spore. Ďalej skúmal splnenie hmotnoprávných predpokladov s poukazom na § 13 Občianskeho zákonníka a mieru intenzity tvrdeného porušovaného základného práva žalobcu. Uviedol, že nebol preukázaný neoprávnený zásah žalovaného do integrity osobnosti žalobcu, najmä jeho občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, spočívajúce v označení žalobcu ako "udavača", "chronického sťažovateľa" a "osoby, ktorá podáva udania na obec". Po vykonanom dokazovaní dospel k záveru, že žalobca, na ktorom je dôkazné bremeno, v spore neunesol dôkazné bremeno, keď nepreukázal, že uvedené príspevky mali vyvolať negatívny zásah do jeho osobnostných práv chránených ustanovením § 11 Občianskeho zákonníka a žiadnym spôsobom nepreukázal, že by došlo k zníženiu jeho dôstojnosti, vážnosti v rodine, v mieste bydliska. Túto skutočnosť nad všetky pochybnosti nepotvrdila ani svedkyňa - manželka žalobcu E. V., ktorá iba uviedla, že po dedine a po facebooku sa udávalo, že žalobca je udavač, chronický sťažovateľ, písalo sa, aby sa smeti nosili pred ich dom. Hovorili o tom Y. H., ako aj ostatní, Š., H., Y. H. Svedkyňa menovala iné osoby, ktoré sa mali hanlivo vyjadrovať na adresu žalobcu. Súd poukázal, že z dokazovania vyplynulo, že síce sa žalovaný zapojil do diskusie, avšak v príspevkoch neoznačil žalobcu žiadnym hanlivým spôsobom. K osobe žalobcu sa vyjadrovali diskutujúci prispievatelia na sociálnej sieti, ktorí menovali osobu žalobcu. Žalobca podával podnety a sťažnosti na obec Tesárske Mlyňany, na obyvateľov nájomnej bytovky, na Okresné úrady ŽP Zlaté Moravce, ŠÍŽP Nitra, Okresnú prokuratúru Nitra, na suseda L. v počte 32, čo sám žalobca potvrdil, potvrdila to aj svedkyňa E. V., a vyplýva to aj z potvrdenia Obce Tesárske Mlyňany. Zo strany žalobcu nebola preukázaná existencia príčinnej súvislosti medzi zásahom a jeho neoprávnenosťou do práv žalobcu a porušením jeho osobnej sféry. O tom, že by mu bola spôsobená závažná ujma, neboli doložené žiadne dôkazy, nebolo navrhované dokazovanie, z ktorého by vyplynulo tvrdenie, že došlo k zásahu do osobnostných práv žalobcu. Žalovaný žalobcovi realizoval ospravedlnenie, ktoré súd považoval za postačujúce s poukazom na vyjadrenia žalovaného uverejnené 06. júna 2018, 07. júna 2018 ako i v Protokole kontroly z 12. júna 2017. Pretože žalobca nepreukázal žiaden skutkový základ na hodnotenie, či vôbec došlo k zníženiu jeho dôstojnosti a vážnosti v spoločnosti, a ak áno, tak v akej miere, nevznikol mu ani nárok pre priznanie finančnej náhrady. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „C.s.p.“) a žalovanému priznal náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

3. Krajský súd v Nitre (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalobcu rozsudkom z 03. februára 2021 sp. zn. 25 Co 121/2020 rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1, 2 C.s.p. potvrdil a žalovanému priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že o neoprávnený zásah nejde vtedy, keď je zásah dovolený (resp. jeho možnosť predpokladaná), ak nie sú prekročené zákonom stanovené medze. Neoprávneným zásahom nie sú ani prejavy, ktoré podľa obsahu, formy a cieľu, je možné považovať za upozornenia, podnety a žiadosti o objasnenie a prešetrenie určitých okolností, ak boli urobené v prostredí oprávnenom vec riešiť. Kritériom je preto vždy posúdenie, či tvrdený zásah je potrebné v konkrétnom prípade ešte podradiť pod kategóriu plnenia zákonom stanovených povinností, resp. výkonu zákonom predpokladaných oprávnení, alebo sa jedná o exces z týchto možností. Podľa názoru odvolacieho súdu

súd prvej inštancie v konaní postupoval v zmysle vyššie uvedených kritérií a vyhodnotil namietané vyjadrenia na facebooku a protokolu o kontrole v súlade s danou situáciou v obci. Vychádzal zo situácie, že žalobca ako prvý zvolil kritiku na internetovom portáli facebook. V priebehu konania doložil len komunikáciu žalovaného, ale nepredložil ním tvrdený príspevok zo 6. júna 2020 a predložil len časť odpovede na príspevok žalovaného zo 06. júna 2020. Žalovaný v odpovedi na príspevok ani raz nespomenul meno žalobcu, použil termín udavač. Žalobca reagoval na jeho príspevok namietajúc označenie udavač. Na jeho príspevok žalovaný reagoval príspevkom použiv termíny „to, že sa udaním“, „zákerného človeka“, opätovne bez menovania žalobcu. Z komunikácie bolo zrejme všetkým zúčastneným na besede, že sa jedná o komunikáciu žalobcu a žalovaného. Komunikácia vyvolala ohlas u občanov v obci a je znej zrejme, že občania mali vytvorený názor na žalobcu, o čom svedčia ich príspevky. Situácia bola v obci známa, občania poznali konanie žalobcu a žalovaného. Preto označenie udavač, alebo zákerný človek nemohlo u žalobcu vyvolať zníženie jeho cti a dôstojnosti v obci. Negatívne vnímanie žalobcu občanov existovalo a potvrdil to samotný žalobca vo svojej žalobe, keď uviedol, že tvrdenia žalovaného minimálne znásobili alebo upevnili existenciu negatívnych vzťahov spoluobčanov voči jeho osobe. V priebehu konania sa žiadnym spôsobom nevyjadril k zníženiu jeho cti, dôstojnosti, súkromia, jeho života a zdravia. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol s poukazom na § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 C.s.p.

4. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie s tým, že sudy mu nesprávnym procesným postupom znemožnili, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ C.s.p.) a zároveň, že napadnutý rozsudok odvolacieho súdu závisel od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa sudy nižších inštancií odklonili od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p.) a je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 písm. c/ C.s.p.). Dovolateľ uviedol, že súd na rozdiel od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu vychádzal z premisy, že na vyvodenie porušenia osobnostných práv plynúcich z ochrany osobnosti sa vyžadovalo, aby žalovaný žalobcu konkrétne a určito menoval, čo podľa názoru súdu nebolo nad všetky pochybnosti naplnené, resp. preukázané. Postup súdu žalobca nepovažoval za správny, pretože v zmysle súdnej praxe dovolacieho súdu sa nevyžaduje bezpodmienečné a určité menovanie poškodenej osoby a postačuje, aby s ohľadom na okolnosti prípadu, času, miesta a spôsobu vyjadrení porušovateľa, bolo zrejme kto je týmto dotknutý, bez toho, aby musela byť takto poškodená osoba výslovne menovaná. V zmysle ustálenej judikatúry stačí len objektívna možnosť zásahu vyvolať ohrozenie chránených práv a toto je taktiež výklad, od ktorého sa súd v rozsudku odklonil. Odklon v otázke posúdenia zásahu žalovaného ako objektívne spôsobilého zasiahnuť do práva žalobcu na ochranu osobnosti videl od rozhodnutí dovolacieho súdu sp. zn. 3 Cdo 293/2015, 4 Cdo 212/2007 a 1 Cdo 113/2009, ale aj od rozhodnutí Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 28 Cdo 2194/2002, 30 Cdo 332/2007. Z uvedených rozhodnutí žalobcovi vyplývalo, že stačí len objektívna spôsobilosť privodiť ujmu - nie je nutné zavŕšenie v podobe vzniku samotnej ujmy. Z týchto dôvodov navrhol napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušiť a vec vrátiť odvolaciemu na ďalšie konanie alebo zmeniť, tak že žalobe v plnom rozsahu vyhovie.

5. Žalovaný vo svojom vyjadrení k dovolaniu navrhol dovolanie zamietnuť. Uviedol, že v súdnom konaní nebol preukázaný zákonný predpoklad na vznik občianskoprávnej sankcie za nemajetkovú ujmu, ktorá by mala vzniknúť na základe zásahu, ktorý by bol objektívne spôsobilý porušiť alebo ohroziť právo chránené ustanovením § 11 Občianskeho zákonníka.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 C.s.p.) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 C.s.p.) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1, 2 C.s.p.), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.), bez nariadenia pojednávania (§ 443 C.s.p.) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá C.s.p.) dovolací súd uvádza nasledovné:

7. V zmysle § 419 C.s.p. je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním.

Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 C.s.p.

8. Podľa § 420 C.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

9. Podľa § 421 ods. 1 C.s.p. je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

10. Dovolanie prípustné podľa § 420 C.s.p. možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 C.s.p.). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 C.s.p.).

11. Dovolanie prípustné podľa § 421 C.s.p. možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 C.s.p.). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 C.s.p.).

12. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 C.s.p.). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 C.s.p.). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ C.s.p., je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 C.s.p. alebo § 421 C.s.p. v spojení s § 431 ods. 1 C.s.p. a § 432 ods. 1 C.s.p.). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

13. Žalobca vyvodzujúc z ustanovenia § 420 písm. f/ C.s.p. namietal odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu a nesprávny procesný postup odvolacieho súdu. Podľa žalobcu sa súd nevysporiadal s predloženým dôkazom - čestným prehlásením (formálne označené ako výpoveď svedkyne) od Y. Š., v ktorom sa konštatovalo, že v obci Tesárske Mlyňany dochádza k šíreniu tvrdení o tom, že žalobca žalovaného ako starostu udáva.

14. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky (I. ÚS 26/94), v ktorom sa uplatnia všetky zásady súdneho rozhodovania v súlade so zákonmi a pri aplikácii ústavných princípov. Pod porušením práva na spravodlivý proces (vo všeobecnosti) treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov.

15. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie vo veci (I. ÚS 46/05). Z uvedeného potom vyplýva, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ C.s.p. môže dôjsť aj nepreskúmateľnosťou napadnutého

rozhodnutia odvolacieho súdu (porov. I. ÚS 105/06, III. ÚS 330/2013, či 4 Cdo 3/2019, 8 Cdo 152/2018, bod 26, 5 Cdo 57/2019, bod 9, 10) alebo prekvapivosťou rozhodnutia vtedy, keď odvolací súd vydá rozhodnutie, ktoré nebolo možné na základe zisteného skutkového stavu veci predvídať, čím bola účastníkovi odňatá možnosť právne a skutkovo argumentovať vo vzťahu k otázke, ktorá sa s ohľadom na právny názor odvolacieho súdu javila ako významná pre jeho rozhodnutie, či rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.).

16. Najvyšší súd Slovenskej republiky vo svojich rozhodnutiach opakovane uviedol, že z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f/ C.s.p. nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) odvolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (viď 3 Cdo 41/2017, 3 Cdo 214/2017, 8 Cdo 5/2017, 8 Cdo 73/2017). So zreteľom na to pristúpil aj v danom prípade k posúdeniu opodstatnenosti argumentácie dovolateľa, že procesne nesprávnym postupom súdov bolo zasiahnuté do jeho práva na spravodlivý proces.

17. Dovolací súd zdôrazňuje, že pri posudzovaní splnenia požiadaviek na riadne odôvodnenie rozhodnutia, správnosť právnych záverov, ku ktorým súdy dospeli, nie je právne relevantná, lebo prípadne nesprávne právne posúdenie vecí prípustnosť dovolania nezakladá. Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06).

18. V posudzovanom prípade obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil spôsobom, ktorým by založil procesnú vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ C.s.p. V odôvodnení svojich rozhodnutí súdy oboch nižších inštancií popísali obsah podstatných skutkových tvrdení strán a dôkazov vykonaných v konaní, uviedli, z ktorých dôkazov vychádzali a ako ich vyhodnotili, zároveň citovali ustanovenia, ktoré aplikovali a z ktorých vyvodili svoje právne závery. Odôvodnenie odvolacieho súdu sa vyporiadalo so všetkými podstatnými rozhodujúcimi skutočnosťami. Jeho myšlienkový postup je v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na všetky rozhodujúce skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal. Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu vyplýva, že žalobca v konaní neunesol dôkazné bremeno a nepreukázal, že zo strany žalovaného došlo k neoprávnenému zásahu do jeho integrity alebo jeho osobnostných práv a že by tento zásah bol spôsobilý privodiť ujmu na právach chránených § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka, pretože žalovaný sa síce zapojil do diskusie, avšak vo svojich príspevkoch neoznačil osobu žalobcu žiadnym hanlivým spôsobom ale práve k osobe žalobcu sa vyjadrovali diskutujúci prispievatelia na sociálnej sieti, ktorí aj menovali osobu žalobcu. Súdy nižších inštancií poukázali na to, že žalovaný realizoval ospravedlnenie žalobcovi, ktoré považovali za postačujúce, vzhľadom k tomu, že nebolo preukázané, že bola žalobcovi spôsobená závažná ujma či zásah do jeho osobnostných práv. Na základe uvedeného možno konštatovať, že súdy pri hodnotení skutkových zistení a skutkových záverov neopomenuli vziať do úvahy žiadnu z namietaných skutočností, či skutočností, ktoré v konaní vyšli najavo. Z uvedeného je zrejmé, ako a z akých dôvodov odvolací súd rozhodol a podľa názoru odvolacieho súdu má odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu (ktoré treba v spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie chápať ako jeden vecný celok) všetky náležitosti v zmysle § 393 C.s.p. Za procesnú vadu konania podľa ustanovenia § 420 písm. f/ C.s.p. nemožno považovať to, že žalobca sa s rozhodnutím odvolacieho súdu nestotožňuje a že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa jeho predstáv. Samotná skutočnosť, že dovolateľ so skutkovými a právnymi závermi vyjadrenými v odôvodnení rozhodnutí súdov oboch nižších inštancií nesúhlasí a nestotožňuje sa s nimi, nemôže sama osebe viesť k založeniu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f/ C.s.p., pretože do práva na spravodlivý proces nepatrí právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ním predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jeho vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I.

ÚS 50/04, I. ÚS 98/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

19. Dovolací súd zdôrazňuje, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou sporu, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, stačí na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03). Súd v opravnom konaní nemusí dať odpoveď na všetky námietky uvedené v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú (podľa názoru súdu) podstatný význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktoré je predmetom preskúmania v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05).

20. Vzhľadom na uvedené dovolací súd dospel k záveru, že žalobca neopodstatnene namieta, že odvolací súd nesprávnym procesným postupom mu znemožnil uskutočňovať jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ C.s.p.).

21. Vo vzťahu k novému dôkazu, ktorý žalobca v rámci odvolania predložil dovolací súd uvádza, že nový dôkaz na základe § 366 písm. c/ C.s.p. sa dá predložiť v odvolacom konaní iba v prípade, ak bol odvolacím dôvodom dôvod uvedený v § 365 ods. 1 písm. d/ C.s.p. V predmetnom prípade odvolanie zo strany žalobcu bolo podané z dôvodov uvedených v § 365 ods. 1 písm. f/ a h/ C.s.p.

22. Žalobca vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p.

23. Aby na základe dovolania podaného podľa uvedeného ustanovenia mohlo byť rozhodnutie odvolacieho súdu podrobené meritórnemu dovolaciemu prieskumu z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 432 ods. 1 C.s.p.), musia byť (najskôr) splnené predpoklady prípustnosti dovolania zodpovedajúce niektorému zo spôsobov riešenia tej právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a tiež podmienky dovolacieho konania, medzi ktoré okrem iného patrí riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v ustanoveniach § 431 až § 435 C.s.p. (porovnaj 2 Cdo 203/2016, 3 Cdo 216/2017, 4 Cdo 64/2018, 6 Cdo 113/2017, 7 Cdo 95/2017 a 8 Cdo 95/2017). K posúdeniu dôvodnosti dovolania (či dovolateľom napadnuté rozhodnutie skutočne spočíva na nesprávnom právnom posúdení) môže dovolací súd pristúpiť len po prijatí záveru o prípustnosti dovolania. Aj právna úprava dovolacieho konania obsiahnutá v C.s.p., podobne ako predchádzajúca právna úprava, dôsledne odlišuje prípustnosť a dôvodnosť dovolania.

24. Otázkou relevantnou podľa § 421 ods. 1 C.s.p. môže byť len otázka právna (nie skutková otázka). Môže ísť tak o otázku hmotnoprávnu (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj o otázku procesnoprávnu (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení).

25. Pre právnu otázku, ktorú má na mysli § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p., je charakteristický „odklon“ jej riešenia, ktorý zvolil odvolací súd, od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Ide tu teda o situáciu, v ktorej sa už rozhodovanie senátov dovolacieho súdu ustálilo na určitom riešení právnej otázky, odvolací súd sa však svojím rozhodnutím odklonil od „ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu“.

26. V zmysle záverov najvyššieho súdu vyjadrených v rozhodnutí publikovanom ako judikát R 71/2018 patria do pojmu „ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu“ predovšetkým stanoviská alebo rozhodnutia najvyššieho súdu, ktoré sú (ako judikáty) publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Súčasťou ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu je tiež prax vyjadrená opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo dokonca aj v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané (nepublikované) rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnili,

pripadne tieto názory akceptovali a z hľadiska vecného na ne nadviazali. Do ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu treba zahrnúť aj naďalej použiteľné, legislatívnymi zmenami a neskoršou judikatúrou neprekonané civilné rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierkach súdnych rozhodnutí a stanovísk vydávaných Najvyššími súdmi ČSSR a ČSFR, ďalej v Bulletin Najvyššieho súdu ČSR a vo Výbere rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu SSR a napokon aj rozhodnutia, stanoviská a správy o rozhodovaní súdov, ktoré boli uverejnené Zborníkoch najvyšších súdov č. I, II. a IV vydaných SEVT Praha v rokoch 1974, 1980 a 1986.

27. Pod pojem ustálenej súdnej praxe a pod pojem dovolací súd v zmysle § 421 ods. 1 C.s.p. teda nemožno zahrnúť rozhodnutia Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 28 Cdo 2194/2002 a 30 Cdo 332/2007, na ktoré dovolateľ poukazuje vo svojom dovolaní. V dovolaniach, prípustnosť ktorých je vyvodzovaná z tohto ustanovenia, nemožno preto (úspešne) poukazovať na rozhodnutia uvedeného súdu. Pokiaľ je riešenie určitej právnej otázky odvolacím súdom pripadne odlišné od riešenia danej otázky týmto súdom, nemôže ísť o „odklon“ relevantný v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p..

28. V súvislosti s argumentáciou, že jeho dovolanie je prípustné podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p., dovolateľ uviedol, že odvolací súd nesprávne právne posúdil, keď dospel k záveru, že žalobca nepreukázal svoje tvrdenia a zásah žalovaného nebol objektívne spôsobilý privodiť ujmu na jeho právach chránených § 11 Občianskeho zákonníka. Odklon od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu dôvodil poukazom na viaceré rozhodnutia dovolacieho súdu, najmä sp. zn. 3 Cdo 293/2015, 4 Cdo 212/2007 a 1 Cdo 113/2009.

29. Z týchto dôvodov posudzoval dovolací súd opodstatnenosť dovolacej argumentácie žalobcu len vo vzájomnej interakcii „právnych“ otázok riešených odvolacím súdom a „právnych“ otázok riešených v rozhodnutiach najvyššieho súdu, ktoré uviedol v dovolaní. Na podstatné závery týchto rozhodnutí poukazuje dovolací súd v nasledovných bodoch.

30. Podľa rozhodnutí z 23. septembra 2009 sp. zn. 4 Cdo 212/2007; z 31. januára 2011 sp. zn. 1 Cdo 113/2009 a nález Ústavného súdu SR z 18. septembra 2008 sp. zn. II. ÚS 211/08, pri vyjadrení alebo zásahu do práv iného stačí len objektívna spôsobilosť privodiť ujmu - nie je nutné završenie v podobe vzniku samotnej ujmy.

31. Dovolateľ videl odklon aj od rozhodnutia z 18. februára 2010 sp. zn. 3 Cdo 293/2015, podľa ktorého je zákaz akéhokoľvek zásahu, ktorý by bol spôsobilý vyvolať ohrozenie alebo porušenie práv, ktoré sú uvedené v § 11 Občianskeho zákonníka, nevyžaduje sa vyvolanie následkov, stačí zásah, ktorý je spôsobilý vyvolať ohrozenie alebo narušenie chránených práv. Zásahom do osobnostného práva nemusí nastať skutočné zníženie vážnosti. Na úspešné uplatnenie práva na ochranu osobnosti sa nevyžaduje vyvolanie následkov, ale stačí, že zásah bol objektívne spôsobilý narušiť alebo ohroziť práva chránené ustanovením § 11 Občianskeho zákonníka.

32. Podľa názoru dovolacieho súdu sa odvolací súd riešením „dovolacej“ otázky nastolenej navrhovateľom neodklonil od podstaty všeobecných právnych záverov dovolacieho súdu uvedených v rozhodnutiach, podstatná časť ktorých bola citovaná v bodoch 29. a 30. tohto uznesenia. Odvolací súd svoje rozhodnutie založil na skutkovom zistení, že žalobca nepreukázal, že zo strany žalovaného došlo k neoprávnenému zásahu do jeho integrity, teda k neoprávnenému zásahu do jeho osobnostných práv a tiež to, že zásah bol objektívne spôsobilý privodiť ujmu na jeho právach chránených § 11 Občianskeho zákonníka, pretože nebolo preukázané, že by došlo k zníženiu vážnosti osoby žalobcu v spoločnosti alebo v okolí či rodine. Obsah spisu neopodstatňuje záver, že výsledok riešenia právnych otázok odvolacím súdom sa dostal do kolízie s právnymi závermi zodpovedajúcimi ustálenej rozhodovacej praxi dovolacieho súdu. Preto dovolací súd uzatvára, že odvolací súd sa svojím právnym záverom na podklade zisteného skutkového stavu, že zásah žalovaného nebol objektívne spôsobilý privodiť ujmu na právach žalobcu chránených § 11 Občianskeho zákonníka, neodklonil od záverov vyjadrených najvyšším súdom v žalobcom označených rozhodnutiach a dovolací súd ani nezistil žiadny dôležitý dôvod, pre ktorý by sa mal odchyliť od takto publikovaných záverov.

33. Predpoklad prípustnosti v tejto časti dovolania žalobcu spočíval v tom, že odvolací súd pri riešení právnej otázky zvolil „odklon“ od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, čiže bola vymedzená iba vo vzťahu k už existujúcej judikatúre dovolacieho súdu, resp. k nesprávnemu riešeniu právnej otázky odvolacím súdom. Tento predpoklad však v žiadnom prípade neobstál a z týchto dôvodov odvolací súd dospel k záveru, že žalobca v tejto časti dovolania nedôvodne tvrdí, že jeho dovolanie je prípustné podľa § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p.

34. Žalobca vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. c/ C.s.p.

35. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 421 ods. 1 písm. c/ C.s.p. je relevantná právna otázka, pri riešení ktorej sa v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu vyskytla nejednotnosť navonok prejavená v prijatí odlišných právnych názorov. Ide teda o otázku, ktorú už odvolací súd riešil, avšak právne názory dovolacích senátov sa ešte neustálili (nepredstavujú ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu).

36. K otázke možnosti súbežného uplatnenia prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p. a zároveň § 421 ods. 1 písm. c/ C.s.p. najvyšší súd uvádza, že uplatnenie oboch dovolacích dôvodov naraz sa bez ďalšieho z logiky veci vylučuje - odvolací súd sa totiž nemôže odkloniť od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu za súčasnej existencie stavu, keď rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu je rozhodovaná rozdielne.

37. So zreteľom na uvedené odvolací súd dovolanie žalobcu odmietol podľa § 447 písm. c/ C.s.p. ako dovolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné.

38. Žalovaný bol v dovolacom konaní v plnom rozsahu úspešný (§ 255 ods. 1 C.s.p.) a vznikol mu nárok na náhradu trov konania. O nároku na náhradu trov rozhodol najvyšší súd podľa ustanovení § 453 ods. 1 a § 262 ods. 1 C.s.p. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia dovolacieho súdu samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 C.s.p.).

39. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.